

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

**ПОДСЕТНИК ЗА ЛАКШУ ПРИМЕНУ
ЗАКОНА О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ИЗЛОЖЕНОСТИ ДУВАНСКОМ
ДИМУ У РАДНОМ ПРОСТОРУ СА ПОТПУНОМ ЗАБРАНОМ ПУШЕЊА**

Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму („Службени гласник РС”, бр. 30/10 – у даљем тексту Закон) прописује да је пушење забрањено у **сваком затвореном радном простору и јавном простору** (члан 3):

- државној управи и локалној самоуправи,
- установама културе,
- спорта и рекреације,
- производњи, контроли и промету лекова,
- производњи, смештају и промету животних намирница,
- установама друштвене исхране,
- медијима и у простору у коме се обавља снимање и јавно емитовање и
- на састанцима и јавним окупљањима грађана.

Пушење је забрањено и у сваком простору који је са њима повезан и који им припада, као што су ходници, лифтови, степеништа, предворја, заједничке просторије, тоалети, чекаонице, кантине, помоћне просторије, магацини, гараже, службена возила итд. (члан 2).

У горе наведеном радном и јавном простору не сме бити пепељара (треба их уклонити из свих просторија и простора) нити опушака и дувански дим се не сме осетити. Такође, у њима се **НЕ** може одредити посебна просторија за пушење (члан 3, став 5).

Пушење је забрањено и у простору који се у смислу закона не сматра затвореним јавним простором, али је функционални део тог простора, као што је на пример, отворен простор за одржавање позоришних, биоскопских и других врста представа и културних манифестација (члан 3, став 2).

Забрана пушења важи и за угоститељске објекте који се налазе у оквиру горе наведених радних и јавних простора, на пример ресторан, бифе, кантина, кафетерија и сл. (члан 7, 31).

Контрола забране пушења

Контролу забране пушења спроводи **одговорно лице** (члан 12) тј. лице које руководи радом, односно обављањем делатности - директор горе наведених радних и јавних предузећа или установа у државном или приватном власништву.

Одговорно лице дужно је да:

- контролише забрану пушења и спроводи мере забране пушења (члан 12);
- на свим улазним вратима сваког затвореног простора истакне знак забране пушења (члан 11);

- на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење истакне своје име, односно име лица које је задужио да у његово име контролише забрану пушења, с подацима где се то лице налази и телефонским бројем на који се може пријавити пушење у том простору;
- писмено задужи једно или више запослених лица да контролишу забрану пушења у свакој смени, ако се рад обавља у више смена, као што су на пример: портири, тренери, пословође, новинари, сниматељи и други.

Одговорно лице одговорно је ако се у простору у коме је пушење забрањено затекне лице које пуши (члан 14).

Одговорно лице може писмено да задужи једно или више запослених лица да у његово име и за његов рачун контролишу забрану пушења – то је **лице задужено за контролу забране пушења**.

Лице задужено за контролу забране пушења дужно је да (члан 14):

- надгледа и контролише забрану пушења;
- усмено наложи прекршиоцу забране пушења да престане с пушењем у простору за који је то лице задужено, као и да предузме мере да се из тог простора удаљи лице које и после усменог налога не престане са пушењем;
  - **изузетак:** лице задужено за контролу забране пушења није дужно да предузме мере да се из простора у коме је пушење забрањено удаљи лице које и после усменог налога не престане с пушењем ако би се удаљавањем из тог простора ускратило остваривање законом утврђених права тог лица, као ни лице запослено код тог послодавца;
- против лица запосленог код тог послодавца које је прекршило забрану пушења покрене, односно предложи покретање поступка за утврђивање повреде радне дисциплине у складу са законом или актом послодавца и
- одмах сачини извештај о повреди забране пушења и достави га без одлагања одговорном лицу. Наведени извештаји чувају се најмање 12 месеци.

Одговорно лице може, као лице задужено за контролу забране пушења, да одреди лице задужено за безбедност и здравље на раду.

Ради спровођења забране пушења потребно је у државној управи, локалној самоуправи, установама за спорт и рекреацију, производњи, контроли и промету лекова, производњи, смештају и промету животних намирница, друштвеној исхрани, као и у медијима и простору у коме се обавља снимање и јавно емитовање, састанци и јавна окупљања грађана урадити следеће:

- допунити **општи акт** којим се уређује систематизација радних места,
- допунити одговарајући **уговор о раду са пословима одговорног лица**,
- допунити **општа акта** одредбама које ће регулисати начин спровођења забране пушења и којима ће бити прописано поштовање забране пушења као елемента радне дисциплине, док ће кршење забране пушења представљати **повреду радне дисциплине**.

Све запослене потребно је детаљно упознати са променама у нормативним актима.

Надзор над спровођењем овог закона

Надзор над спровођењем овог закона у горе наведеним предузећима и установама спроводе: санитарна инспекција, инспекција рада и инспекција за лекове и медицинска средства у оквиру своје надлежности (члан 21). У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да (члан 23):

- прегледа простор у коме је забрањено пушење и прикупља потребне доказе мерењем и другим методама у складу с прописима донетим за спровођење овог закона,
- саслуша и узме изјаве од лица које је пушењем нарушило забрану, као и од одговорног лица, односно лица задуженог за контролу забране пушења,
- изрекне и наплати новчану казну на лицу места,
- против лица које је нарушило забрану пушења и против одговорног лица поднесе захтев за покретање прекршајног поступка без одлагања,
- изврши увид у извештаје о кршењу забране пушења и
- сачини записник о извршеном прегледу и предузетим радњама који се доставља субјекту над којим је извршен надзор (члан 24).

Казнене одредбе

Казниће се:

- горе наведене установе и предузећа (правно лице) новчаном казном од **500.000 до 1.000.000 динара** и
- директор горе наведених установа или предузећа (одговорно лице у правном лицу) новчаном казном од **30.000 до 50.000 динара** уколико се у истима:
  1. **не** спроведе забрана пушења у затвореном простору у коме је пушење забрањено,
  2. **не** истакне на видном месту знак забране пушења,
  3. **не истакне на видном месту** име одговорног лица, односно лица за контролу забране пушења са подацима о месту где се то лице налази и бројем телефона на који се може пријавити кршење забране пушења и то за сваку смену,
  4. **не** сачини извештај о повреди забране пушења и извештај не чува најмање 12 месеци.

Казниће се и:

- Лице које пуши у затвореном простору у коме је пушење забрањено новчаном казном од **5.000 динара**.

Здрави без дуванског дима: основне чињенице

Чињеница бр. 1

Дувански дим садржи више од 4000 хемикалија, од чега преко 50 изазива рак, а никотин зависност.

Чињеница бр. 2

Многи отрови из дуванског дима су невидљиви, у виду гасова без мириса који не могу да се отклоне вентилацијом нити филтрирањем ваздуха.

Чињеница бр. 3

У собама пуним дуванског дима, нивои загађења могу и до 50 пута да надмаше нивое загађења у тунелу закрченом возилима.

Чињеница бр. 4

Не постоји безбедан ниво излагања дуванском диму.

Чињеница бр. 5

Скоро половина одраслих становника Србије (45%) изложена је дуванском диму на послу, а у земљама Европске уније 19%.

Чињеница бр. 6

Изложеност дуванском диму изазива болести с фаталним исходом: повећава ризик добијања рака плућа за 20-30%, срчаних обољења за 25-35% и možданог удара за 25%.

Чињеница бр. 7

Удисање дуванског дима утиче да мозак добија мање кисеоника што доводи до пада концентрације, бржег замарања и више грешака у послу и свакодневним активностима.

Чињеница бр. 8

У свету сваке године 200.000 радника умре због изложености дуванском диму на радном месту.

Чињеница бр. 9

Приказивање пушења у медијима и од стране јавних, познатих и популарних личности утиче да пушење буде друштвено прихватљиво, посебно код младих.

Чињеница бр. 10

Одвојени простор за пушаче и непушаче није ефикасан и не пружа сигурну заштиту. Само потпуна забрана пушења на радним и јавним местима пружа заштиту од дуванског дима.

Чињеница бр. 11

Места без дуванског дима помажу многим пушачима који желе да престану да пуше, зато што им олакшавају да оставе дуван и да га се поново не лате.

Чињеница бр. 12

Радна места без дуванског дима смањују број пушача за 4%, а пушачи који наставе да пушењем попуше дневно у просеку 3 цигарете мање.

Чињеница бр. 13

У Србији 3/4 одраслих грађана подржава забрану пушења на свим радним и јавним местима.

Чињеница бр. 14

Грађани се придржавају закона о забрани пушења. На пример, у Италији закон се поштује у 98,5%, а у Њујорку и на Новом Зеланду у 97% случајева.

Чињеница бр. 15

Све је више доказа да потпуна забрана пушења доводи до смањеног пријема у болницу услед акутног инфаркта миокарда од 10% до 20%.